

Lijden aan de gemeenschap

Preek over Colossenzen 1:24

Te lezen: Colossenzen 1:24-29

In deze gemeente zijn we druk in de weer met het thema 'gemeenschap'. In de kringen en in heel wat zondagse diensten staat de vraag centraal wat het betekent dat de kerk een gemeenschap is, een gemeenschap van gelovigen.

Achtereenvolgens komt het aan de orde: we vormen een lerende gemeenschap, een gedenkende gemeenschap, een biddende gemeenschap, een delende gemeenschap, een getuigende gemeenschap.

Deze zondag is geen themazondag. Ik had zo te zeggen de vrije keus. Ik heb gekozen voor een onderwerp dat wel heel dicht aanligt tegen het thema 'gemeenschap'. Het gaat vanmorgen om 'Lijden aan de gemeenschap'.

Het is geen apart thema, alsof er nog eentje ontbrak. Alsof er aan de lerende gemeenschap, de gedenkende gemeenschap, de biddende gemeenschap, etc. nog eentje moet worden toegevoegd: de lijdende gemeenschap. Dat is niet zo.

Het is wel zo, dat je over de gemeenschap van gelovigen niet kunt spreken zonder dat je over lijden spreekt.

De lerende, gedenkende, biddende, delende en getuigende gemeenschap bestaat niet zonder lijden.

Ik ben geen zwartkijker of cynicus. Het ligt niet in mijn bedoeling om de pret van een prachtig thema te bederven.

Ik wil alleen maar de nuchtere christen zijn en christelijk nuchter.

Lerende gemeenschap, biddende gemeenschap, delende gemeenschap, getuigende gemeenschap....wie zou daar niet bij willen horen? Daar dromen we van in onze mooiste christelijke dromen. Dat behoort tot onze christelijke idealen. Daar kun je in mooie liederen van zingen en uit het dak gaan.

Daarom moet je christelijk nuchter zijn: al dit mooie gaat niet vanzelf. Het gaat door lijden heen.

Gemeenschap tussen mensen bestaat niet zonder pijn. Als het gaat om christelijke gemeenschap kun je de stelling nog wat preciseren: er bestaat geen gemeenschap van gelovigen zonder pijn, groeipijn.

De christelijke gemeenschap van onze dromen, waar sommige christenen een heel geloofsleven lang al zwervend naar op zoek zijn, bestaat alleen als gemeenschap-in-wording, als gemeenschap die bezig is te worden wat zij moet zijn. Het is gemeenschap-in-de-groei. En ze bestaat alleen in groeipijn.

Laten we nu eens zorgvuldig kijken naar Col.1:24

'Ik ben blij dat ik voor u lijd en dat ik in mijn lichaam mag aanvullen wat er nog aan Christus' lijden ontbreekt, ten behoeve van zijn lichaam, de kerk'.

Om wie gaat het in het lijden waarvan sprake is? Het is 'ten behoeve van de kerk', zoals we lezen. Het gaat om de gemeenschap van gelovigen.

Hoe wordt de kerk dan beter van dit lijden? Wat is het positieve resultaat van dit lijden van de gemeenschap van gelovigen?

Daarover gaat het in vers 27: '....hoop op goddelijke luister'.

Dat de geloofsgemeenschap goddelijke kwaliteit zal krijgen. Dat de volmaakte gemeenschap tussen God de Vader, God de Zoon en God de heilige Geest, zal oplichten in de gemeenschap die gelovigen met elkaar hebben.

En in vers 28: '....om iedereen tot volmaaktheid in Christus te brengen'. Dat in de gemeente een ieder op Christus zal gaan lijken, in de manier waarop Jezus gemeenschap met mensen zocht en onderhield.

Jezus leefde ook in een gemeenschap. In de gemeenschap van de 12 discipelen die Hij zelf had uitgekozen en geroepen. Die gemeenschap hing aan de liefde die Jezus voor zijn discipelen had. Zonder die liefde was de discipelkring uiteengevallen aan eigenbelang, onverenigbaarheid van karakters, verschil van inzicht, trots.

We lezen in Joh.13:1 : 'Jezus had de mensen die hem in de wereld toebehoorden lief, en zijn liefde voor hen zou tot het uiterste gaan'. Meteen daarop volgt de geschiedenis van de voetwassing.

Niemand van de twaalf wilde de anderen de voeten wassen. De gemeenschap dreigde te verbrekken in 12 trotse individuen, een ieder te goed voor de ander. En dan doet Jezus het en houdt zo een ieder in de gemeenschap van de kring.

'Hij had hen lief en zijn liefde voor hen zou tot het uiterste gaan'. Tot het uiterste....

De volgende dag zou Hij aan het kruis voor hen zijn leven geven.

Terug naar Col.1:28. Het lijden dat Paulus ten behoeve van de gemeente ondergaat heeft als zin en doel 'om ieder in de gemeente tot volmaaktheid in Christus te brengen.' Dan zal in de gemeente een ieder de ander liefhebben zoals Jezus hem of haar liefheeft.

Dit gaat niet vanzelf. Daar moet je geen vrome illusies over hebben. Er moet heel wat gebeuren vóór het zover is.

De goddelijke kwaliteit van de gemeenschap in de gemeente is niet een zaak van zijn maar van worden. We moeten met elkaar worden wat we in Christus zijn.

In vers 27 is sprake van '....hoop op goddelijke luister'. Hoop is toekomst gericht. Het is nog niet zover. Maar vast en zeker zal het gebeuren.

De volmaakte geloofsgemeenschap in de gemeente is een zaak van de toekomst. De baptistengemeente Utrecht-De Rank heeft hier en nu haar plek in de geschiedenis die uitloopt op die toekomst. Af en toe kan het gebeuren dat die gemeenschap van gelovigen er helemaal niet op lijkt. Maar we geven het niet op. Onze gemeenschap heeft toekomst. We hebben hoop. En dat geeft vleugels. Christus heeft ons liefgehad tot het uiterste, tot in zijn dood. En het zal eens zover komen dat de onderlinge gemeenschap in de gemeente de kwaliteit van deze liefde zal hebben.

Dat is een zaak van de toekomst. Er is nog een hele weg te gaan. Een weg waarlangs kruisen staan. Een weg van lijden.

Paulus schrijft: 'Ik ben blij dat ik nu voor u lijd en dat ik in mijn lichaam mag aanvullen wat er nog aan Christus' lijden ontbreekt.'

Merkwaardige uitspraak: '....aanvullen wat er nog aan Christus' lijden ontbreekt'. Is de kruisdood van Jezus soms niet voldoende voor de verzoening met God en vergeving van zonden? Moeten Paulus en de gemeente daar nog wat lijden aan toevoegen? Neen! Jezus' lijden is eens en voor altijd en voor allen voldoende. Maar er is nog een hele weg te gaan vóór de gemeente 'volmaakt in Christus' is. Vóór haar gemeenschap de kwaliteit heeft van de gemeenschap waarin Jezus ons met zichzelf bewaart.

Een hele weg te gaan. Een weg waarlangs kruisen staan. Een weg van lijden. En op dat traject dat nog afgelegd moet worden staan de woorden over '....het aanvullen wat nog ontbreekt aan Christus' lijden'. Hoeveel nog te gaan.... Het lijden aan de gemeenschap is Christus' lijden.

Een zaal vol mensen, vol met christenen, vol met gemeenteleden. Het kan niet missen. Velen hier zullen uit eigen ervaring weten wat het is om te lijden aan de gemeenschap der gelovigen. Broeders, zusters, het gemeentelven, het werk in de gemeente kunnen pijn doen.

Dit lijden is geen zaak van u alleen. Het is ten diepste Christus' lijden. Lijden aan de gemeenschap is deel hebben aan Christus' lijden voor zijn gemeente.

De weg naar de toekomst van God is een weg waarlangs kruisen staan. Het gaat niet vanzelf. Het gaat door lijden heen. Dat moet je willen weten. Dat moet je wáár willen hebben, ook in eigen leven.

Dit is overigens geen exclusief christelijke waarheid. Het lijkt bijna een fysieke, culturele, maatschappelijke en psychologische waarheid. Toekomst komt door pijn en lijden heen.

'Wie mooi wil worden, moet pijn lijden'. Dat zei mijn vader tegen mijn moeder als ze met een rood en verhit hoofd thuis kwam na een hele middag bij de kapper gezeten te hebben voor het inzetten van een permanent.

'Zachte heelmeeester maken stinkende wonden'. Dat zei hij als hij jodium op alcoholbasis in mijn kapotte knie druppelde en ik zat te piepen.

Wie af wil vallen, wie zijn conditie wil oppeppen, wie een diploma wil halen, moet afzien, door een pijngrens gaan, zich opofferingen getroosten.

Als je je huwelijk goed wil houden, moet je de onderlinge verschillen niet toedekken. Je moet soms in trouw aan elkaar het conflict durven aangaan. Dat doet pijn. Maar alleen door die pijn heen groei je als man en vrouw in gemeenschap.

Zo zit het leven kennelijk in elkaar. Zonder pijn en lijden geen toekomst. Zonder geloof in het lijden van Jezus kun je cynisch over het bestaan worden:

Zo zit het leven dus in elkaar! Het hangt van lijden aan elkaar! Dat is ons noodlot! Zonder het geloof in Jezus' lijden kun je daarvan een cynicus worden.

Het is niet zo dat het bestaan fundamenteel van lijden aan elkaar hangt. Het lijden is een scheur, een barst, een verwording, een ontaarding, die te maken heeft met wat in de bijbel 'zonde' heet.

Christus heeft dit gebarsten, verworden, ontaarde bestaan tot het zijne gemaakt. Hij heeft het lijden en de pijn en de schuld daarvan persoonlijk ondergaan. En zo heeft het lijden echt toekomst gekregen. Het lijden van Goede Vrijdag loopt uit op de toekomst die met Pasen uit het graf breekt.

Lijden aan de gemeenschap der gelovigen. Dat is 'aanvullen wat er nog aan Christus' lijden ontbreekt, ten behoeve van zijn lichaam, de kerk'. De gemeente heeft in de geschiedenis nog een traject van lijden te gaan. Lijden dat van buitenaf komt. Lijden dat van binnenuit komt, want de gemeente is nog niet die ze eens zal zijn. Dit lijden is ten diepste het lijden van Christus, dat tot overwinning, opstanding en vernieuwing leidt.

Het is Jezus' eigen kruis. En Jezus zei daarover verder: 'Een ieder neme zijn kruis op en volg mij'.

Ik liep als jong broekje van 22 jaar stage in een baptistengemeente in het noorden des lands. Ik had tenslotte durven zeggen dat ik mij geroepen wist tot het voorgangerschap. Ik had een hart en hoofd vol idealen over de gemeente. Zo kwam ik als stagiair terecht in een gemeente waarin zich veel had afgespeeld. Gelovigen die in elkaar en in de gemeente waren teleurgesteld geraakt. Mensen die de gemeente hadden verlaten en het elders waren gaan zoeken. Dat was best een koude douche. Was dat de gemeente van Jezus Christus? Moest ik in dit soort gemeenschap gaan werken? Of had ik het in die stage verkeerd getroffen? Was dit een slecht exemplaar? Was deze stage-ervaring voor mij een les om later er attent op te zijn dat ik wel in een 'echt goede gemeente' aan het werk ging?

Tijdens die stage raakte ik in gesprek met iemand die mij de ogen opende voor een heel belangrijk aspect van de christelijke geloofsgemeenschap. Hij zei: 'Er bestaat het kruis van de gemeenschap'.

Christus draagt tot aan zijn wederkomst de onvolmaaktheid en zelfs zondigheid van de gemeente. Ook daarvoor heeft hij geleden en is gestorven. En hij roept ieder gemeentelid, en voorop de voorganger en de oudste, op om dit met hem mee te dragen: 'Neem je eigen kruis hierin op en volg mij'.

Na 40 jaar kan ik deze ervaring vertellen of het gisteren gebeurd was, zo'n diepe indruk heeft die gemaakt. En zo wáár is die opmerking over 'het kruis der gemeenschap' steeds weer gebleken.

Ik hoop en bid dat ieder van u zo levensecht gemeentelid wil zijn.

Amen.